ArbeidsRecht. Maandblad voor de praktijk, Het spreekrecht van de ondernemingsraad

Vindplaats:	ArbeidsRecht 2011/5	**Bijgewerkt tot:**	11-01-2011
Auteur:	Mevr. mr. C.W.P. van Ommeren en mevr. mr. D.J.W.M. Kemperink[1]		

Het spreekrecht van de ondernemingsraad

Per 1 juli 2010 is de rol van de ondernemingsraad voor wat betreft de besluitvorming binnen de naamloze vennootschap uitgebreid met een recht om zijn standpunt kenbaar te maken ten aanzien van bepaalde aandeelhoudersbesluiten, en dit standpunt toe te lichten in de aandeelhoudersvergadering waarin deze besluiten op de agenda staan. In dit artikel zal onder andere worden ingegaan op de vraag welke or spreekrecht heeft, wanneer de or dit spreekrecht heeft en wat de relatie van het spreekrecht is ten opzichte van de medezeggenschapsregels uit de WOR.

De inhoud van het spreekrecht

In de praktijk kwam het al voor dat de ondernemingsraad (or) een spreekrecht had in de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) op basis van een afspraak met het bestuur of na aankoop van een aandeel in de betreffende vennootschap. Daarnaast had de or al het recht zijn standpunt te bepalen ten aanzien van de collectieve heenzending van de voltallige Raad van Commissarissen (RvC) bij een structuurvennootschap, en zijn standpunt daaromtrent in de AVA toe te lichten.[2] In zoverre is het spreekrecht van de or niet nieuw. Met de Wet Spreekrecht OR[3] wordt het spreekrecht van de or van een naamloze vennootschap (NV) uitgebreid, namelijk met het recht om zijn standpunt kenbaar te maken ten aanzien van de volgende voorgestelde besluiten van de AVA:

(i) goedkeuring van bestuursbesluiten omtrent een belangrijke verandering van de identiteit of het karakter van de vennootschap;[4]

(ii) vaststelling of wijziging van het bezoldigingsbeleid voor het bestuur;[5]

(iii) benoeming, schorsing of ontslag van een bestuurder of commissaris,[6] en om dat standpunt ter vergadering toe te lichten (hierna ook: het spreekrecht).

Competente or

Het recht dat in de Wet Spreekrecht OR is gecreëerd komt toe aan een ‘krachtens wettelijke bepalingen ingestelde or’. Hieronder vallen ons inziens alle or-varianten die zich op basis van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) of andere wetten kunnen voordoen. Ook een vrijwillig ingestelde or komt een spreekrecht toe, aangezien ook dit een ‘krachtens wettelijke bepalingen ingestelde’ or is.[7] De Wet Spreekrecht OR is geïmplementeerd in Boek 2 BW, titel 4 (naamloze vennootschappen). In art. 2:153 lid 2 sub b BW wordt de term ‘een ondernemingsraad die krachtens wettelijke verplichting is ingesteld’ gebezigd.[8] Hier valt de vrijwillig ingestelde or niet onder. Het lijkt arbitrair om voor het spreekrecht van de or een ander aanknopingspunt te gebruiken dan bij de vereisten voor het van toepassing worden van het structuurregime, al is een rechtvaardiging wellicht te vinden in de tijdgeest en het feit dat het gevolg van het vrijwillig instellen van een or in dat geval vergaander kan zijn: het structuurregime kan van toepassing worden.

Bevoegdheidsregels

Indien aan het spreekrecht wordt toegekomen, kunnen uit de wet tezamen met de wetsgeschiedenis de volgende ‘bevoegdheidsregels’ worden gedestilleerd indien er meerdere or-en zijn bij de betrokken NV en haar dochtermaatschappijen (met inachtneming van de onderstaande volgorde):

- indien voor de betrokken onderneming(en) een centrale ondernemingsraad (cor) is ingesteld, komt de cor het spreekrecht toe. Bij de betrokken ondernemingen ingestelde or-en hebben dan geen spreekrecht. Voor de vraag of de cor bevoegd is, is niet van belang op welk niveau de cor is ingesteld, maar of hij is ingesteld voor de betrokken onderneming(en). Het principe van bevoegdheid bij voorrang van de cor is ook in de WOR en ten aanzien van de uitoefening van het (versterkte) aanbevelingsrecht in het structuurregime [9] opgenomen. Het verschil met het principe in de WOR bestaat er echter in dat de cor op basis van de WOR uitsluitend bevoegd is ten aanzien van aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn voor alle of de meerderheid van de ondernemingen waarvoor de cor is ingesteld. Dat hoeft bij het spreekrecht geenszins het geval te zijn. Qua wetssystematiek is dit een uitbreiding van de voorrangspositie en daarmee de rechten van de cor;

- indien voor de betrokken moeder-NV een or is ingesteld, komt deze or het spreekrecht toe, met uitsluiting van eventueel bij de dochtermaatschappijen ingestelde or-en;

- als bij de moeder-NV geen or is ingesteld, maar wel bij een dochtervennootschap, dan heeft deze or het spreekrecht in de AVA. In die zin vindt een automatische toerekening van het op het niveau van de moedervennootschap te nemen besluit plaats aan de dochtervennootschap waar wel een or is ingesteld. Normaliter kan toerekening van een besluit van de moeder aan de dochter slechts onder voorwaarden plaatsvinden, waarbij onder andere van belang zal zijn of het voorgenomen besluit gevolgen heeft voor de betreffende dochtervennootschap.[10]Deze nieuwe wetsbepaling stelt, evenals ten aanzien van de uitoefening van het (versterkte) aanbevelingsrecht in het structuurregime[11], geen voorwaarden aan de toerekening en kan de bevoegdheden van een lokale or aanzienlijk uitbreiden. Zo kan het voorkomen dat een lokale or geen adviesrecht heeft op basis van art. 25 lid 1 sub a WOR ten aanzien van een voorgenomen besluit tot overdracht van de zeggenschap op het niveau van de moeder, omdat niet wordt voldaan aan de in de jurisprudentie ontwikkelde criteria, terwijl hij wel een spreekrecht heeft op het niveau van de moeder. De or van een dochtervennootschap kan overigens op het niveau waar hij is ingesteld ook een zelfstandig spreekrecht hebben, indien die dochtervennootschap een NV is en zelfstandig kwalificeert voor het spreekrecht. Er kan in die zin zelfs sprake zijn van een dubbel spreekrecht, indien de or van de betrokken dochter zowel een spreekrecht heeft in de eigen vennootschap als op het niveau van de moeder;

- als er bij de moeder geen or is ingesteld en er meerdere or-en zijn ingesteld bij de betrokken dochtervennootschappen, wordt het spreekrecht door deze oren gezamenlijk uitgeoefend.

Andersoortige or-en

De Wet Spreekrecht OR bevat geen regeling voor het geval er een groepsondernemingsraad (gor), gemeenschappelijke or, Europese ondernemingsraad (eor) of se-or is ingesteld. Wij zouden menen dat in het geval van een gor, deze het spreekrecht toekomt mits er geen cor is. Een en ander met uitsluiting van eventuele andere or-en, tenzij de betreffende or-en niet in de gor zijn vertegenwoordigd, in welk geval de gor en de niet in de gor vertegenwoordigde or(-en) samen het spreekrecht kunnen uitoefenen.[12] Overigens speelt hier dezelfde discussie als bij de uitoefening van het (versterkte) aanbevelingsrecht in het structuurregime, waar ook geen verwijzing naar de gor is opgenomen. In de literatuur zijn de meningen verdeeld over de vraag of bij afwezigheid van een cor maar aanwezigheid van een gor en or(-en), het aanbevelingsrecht exclusief toekomt aan de gor, met uitsluiting van de or(- en), hoewel eventueel aangevuld met niet in de gor vertegenwoordigde or-en, of dat niet de gor maar de aanwezige or(-en) dit recht moet toekomen.[13] De gemeenschappelijke or moet ons inziens worden ingedeeld bij de ‘gewone’ or-en volgt de bevoegdheidsregels zoals hierboven omschreven. Ten aanzien van de eor is expliciet besloten deze geen rol te geven, onder meer vanwege zijn communautaire dimensie.[14] Daarnaast strookt een wettelijk ingesteld spreekrecht voor de eor niet met het contractsmodel waarop de eor is gebaseerd en waarbij werkgever en werknemer in eerste instantie zelf onderhandelen over de invulling van de bevoegdheden van de eor. Tijdens de parlementaire behandeling is de positie van de SE-or niet aan de orde gekomen. Men heeft zich wellicht niet bedacht dat op een SE die haar statutaire zetel in Nederland heeft, de bepalingen uit boek 2, titel 4 BW, inclusief het spreekrecht, mede van toepassing kunnen zijn. Net als een eor is ook een SE-or echter in beginsel gebaseerd op het contractsmodel. Indien het spreekrecht aan de SE-or zou toekomen, wordt gebroken met de gedachte dat buiten Nederland werkzame werknemers geen spreekrecht kunnen uitoefenen, aangezien ook buitenlandse werknemers vertegenwoordigd zullen zijn in de SE-or. Indien er naast de SE-or ook een lokale or is ingesteld, ligt het voor de hand dat de lokale or in dat geval het spreekrecht uitoefent. Echter, indien er

slechts een SE-or is ingesteld, valt dit te betwijfelen, ook een SE-or is immers een 'krachtens wettelijke bepalingen ingestelde or'. Indien er onduidelijkheid bestaat over welke or het spreekrecht toekomt of indien de wens bestaat het spreekrecht in een andere vorm te gieten, kan dit in een overeenkomst met de or(-en) worden vastgelegd.

Buitenlanduitzondering

Net als het structuurregime,[15] bevat ook de Wet Spreekrecht OR een zogenoemde 'buitenlanduitzondering'. Dit strookt met het principe van territorialiteit, hetgeen inhoudt dat specifiek Nederlandse opvattingen over bijvoorbeeld zeggenschap in een onderneming niet dwingend mogen worden voorgeschreven aan grensoverschrijdende activiteiten.[16]De buitenlanduitzondering die van toepassing is op het spreekrecht van de or blijkt op basis van de wetsgeschiedenis als volgt te moeten worden uitgelegd. Als de meerderheid van de werknemers van een NV en haar eventuele dochtervennootschappen buiten Nederland werkzaam is, is het spreekrecht niet van toepassing op het niveau van de NV (hierna ook: de buitenlanduitzondering). Indien bij die topholding-NV geen or is ingesteld, beschikt de or van de dochter ook niet over een spreekrecht ten aanzien van het in de topholding genomen besluit. De test van al dan niet van toepassing zijn van het spreekrecht, moet per vennootschap worden uitgevoerd. Geldt voor de moeder-NV een spreekrecht, dan betekent dit niet dat haar eventuele dochter-NV's daarmee zijn uitgezonderd van het spreekrecht. Geldt voor de moeder geen spreekrecht, dan moet nog steeds worden bekeken of de dochter-NV zelfstandig kwalificeert. Dit volgt uit de wetsgeschiedenis waar er uitdrukkelijk voor is gekozen om het spreekrecht ook toe te passen op het niveau van de dochter-NV, mits deze dochter-NV zelfstandig de test doorstaat. Leest men de wettekst zelf, dan komt men niet per se tot bovenstaande uitleg. Zo wordt in de wettekst gerefereerd aan 'de vennootschap en haar groepsvennootschappen' en niet zoals in de wetsgeschiedenis aan de 'vennootschap en haar dochtervennootschappen'. Dit maakt nogal een verschil. Men komt in feite uit in de discussie die wordt gevoerd ten aanzien van de buitenlanduitzondering van het structuurregime: moeten de werknemers van de vennootschap en haar groepsmaatschappijen worden meegeteld of slechts werknemers in dienst van directe en indirecte dochtermaatschappijen van de vennootschap? Ook de plaats waar de buitenlanduitzondering is opgenomen, verdient geen schoonheidsprijs. Op basis van een grammaticale lezing van de wettekst zou men deze zo kunnen lezen dat als er een or is ingesteld bij de (moeder-)NV, niet wordt toegekomen aan de buitenlanduitzondering en men pas aan die uitzondering toekomt indien bij de (moeder-)NV zelf geen or is ingesteld. Deze beperking valt ons inziens niet uit de wetsgeschiedenis af te leiden.[17]

Timing

Het verzoek aan de or om zijn standpunt over een voorgenomen besluit kenbaar te maken, moet gedaan worden op een zodanig moment dat het door de or ingenomen standpunt nog een rol kan spelen in de besluitvorming door de AVA. De or dient tijdig, voor de datum van oproeping van de vergadering, in de gelegenheid gesteld te worden zijn standpunt over het besluit te bepalen, zodat het door de or ingenomen standpunt ten tijde van de oproeping voor de AVA gelijktijdig met de agenda en het voorstel voor het voorgenomen besluit aan de AVA kan worden aangeboden. Toezending aan de or met inachtneming van een termijn van 30 dagen voorafgaand aan de datum van oproeping zal in het algemeen tijdig zijn, maar de wetgever heeft er uitdrukkelijk voor gekozen geen vaste termijn in de wet op te nemen, zodat kan worden ingespeeld op de omstandigheden van het geval.[18] Zo zal ons inziens in het geval van een schorsing of ontslag op staande voet van een bestuurder, bij welke ordemaatregel doorgaans haast geboden is, de or gevraagd mogen worden met de nodige spoed tot een oordeel te komen, zodat het spreekrecht van de or niet vertragend uitwerkt.[19] Denkbaar is ook dat met de or een vaste termijn wordt afgesproken, waarbij de mogelijkheid wordt opengelaten om in urgente gevallen af te wijken. AVA's van niet-beursgenoteerde NV's worden niet later dan op de 15e dag voor de dag van de vergadering opgeroepen, die van beursgenoteerde vennootschappen niet later dan op de 42e dag voor de dag van de vergadering. Het standpunt van de or dient vóór de oproeping van de vergadering bekend te zijn. Wordt een besluit buiten vergadering genomen, of is er maar één aandeelhouder, dan hoeft deze oproeptermijn niet in acht genomen te worden. Bij besluitvorming buiten vergadering vindt de stemming over het voorstel schriftelijk plaats en vervalt het recht van de or om zijn standpunt mondeling toe te lichten.[20] Wel dient de or de gelegenheid te krijgen tijdig zijn standpunt te kunnen bepalen en dit schriftelijk te verwoorden. In deze zin wordt het spreekrecht van de or in geval van besluitvorming buiten vergadering uitgehold. De voorzitter van de or of een ander door de voorzitter

aangewezen lid van de or kan het standpunt van de or in de AVA toelichten, voor zover er feitelijk een vergadering wordt gehouden. De or kan dat gedeelte van de vergadering bijwonen waarin de betreffende agendapunten waaromtrent de or het spreekrecht heeft aan de orde komen, maar hoeft niet in de gelegenheid te worden gesteld bij de hele vergadering aanwezig te zijn.

Sancties bij overtreding

Er is geen verplichting voor de aandeelhouders om het standpunt van de or over te nemen of gemotiveerd te verwerpen. Na indiening van het wetsvoorstel bestond in eerste instantie nog twijfel over de sanctie op het niet voldoen aan het spreekrecht. In de wetsgeschiedenis is hier echter nadien uitvoerig aandacht aan besteed en blijkt dat overtreding van de voorschriften met betrekking tot het spreekrecht niet leidt tot nietigheid of vernietigbaarheid, waaronder begrepen die op grond van de art. 2:8, 2:14 en 2:15 BW.[21] Het ontbreken van een standpunt van de or tast het besluitvormingsproces over het besluit in de AVA derhalve niet aan. Indien de or niet in de gelegenheid wordt gesteld zijn standpunt kenbaar te maken en de AVA nog niet heeft plaatsgevonden, kan de or bij wijze van voorlopige voorziening eisen dat hij alsnog de gelegenheid krijgt zijn standpunt kenbaar te maken voorafgaand aan en in de AVA. Een en ander sluit overigens niet uit dat indien het betreffende besluit eveneens adviesplichtig is op grond van art. 25 WOR (zie hieronder), de or op grond van art. 26 WOR een beroepsprocedure bij de Ondernemingskamer kan initiëren, mocht daar aanleiding toe zijn. Daarnaast zou het feit dat de or niet in de gelegenheid is gesteld zijn spreekrecht uit te oefenen wellicht bij kunnen dragen aan het oordeel dat sprake is geweest van wanbeleid in een eventuele enquêteprocedure. Gezien het feit dat er weinig tot geen sancties staan op overtreding van deze bepalingen, is het de vraag in hoeverre dit spreekrecht zal bijdragen aan de feitelijke betrokkenheid van de or bij besluitvorming door de AVA. Witteveen c.s. hebben voorgesteld het spreekrecht meer inhoud te geven door in de procedure meer aan te sluiten bij de procedureregels in de WOR, zoals door het houden van een overlegvergadering met de or voorafgaand aan de AVA en een verplichting om gemotiveerd weer te geven op welke wijze wel of geen rekening is gehouden met het standpunt van de or.[22] Deze suggestie is niet door de wetgever overgenomen. Helaas, aangezien dit de toegevoegde waarde van het spreekrecht had kunnen vergroten, hetgeen ons inziens echter ook bereikt had kunnen worden door meer aan te sluiten bij art. 2:161a BW.

Verhouding tot structuurregime

Het doel van de Wet Spreekrecht OR is om de or een grotere rol te geven in het besluitvormingsproces van de AVA. Als geen sprake is van een besluit van de AVA, dan heeft de or geen spreekrecht. Dat betekent dat als het structuurregime van toepassing is, niet altijd zal worden toegekomen aan het spreekrecht van de or bij een besluit tot benoeming, schorsing of ontslag van bestuurders en commissarissen. Dit wordt hieronder nader toegelicht.

Bestuurders

Indien het volledige structuurregime van toepassing is op een vennootschap, geldt dat het besluit tot benoeming, schorsing en ontslag van een bestuurder niet wordt genomen door de AVA, maar door de RvC. In dat geval heeft de or geen spreekrecht. Indien het verzwakte structuurregime van toepassing is, worden bestuurders benoemd, geschorst en ontslagen door de AVA en komt het spreekrecht van de or wel aan bod.[23] Bij vrijwillige toepassing van het structuurregime wordt een vennootschap de mogelijkheid gelaten bestuurders te laten benoemen door de AVA in plaats van door de RvC.[24] Is de AVA bevoegd tot benoeming, schorsing en ontslag van de bestuurder, dan is het spreekrecht van de or van toepassing. Overigens geldt bij een vennootschap die geen structuurvennootschap is, maar wel een RvC heeft, dat de RvC te allen tijde bevoegd is een bestuurder te schorsen, tenzij in de statuten anders is bepaald. Indien de RvC bevoegd is, zal het spreekrecht niet van toepassing zijn.

Commissarissen

Voor wat betreft commissarissen geldt dat deze bij een structuurvennootschap worden benoemd door de AVA. De or heeft dan, naast het algemene en versterkte aanbevelingsrecht, [25] ook een spreekrecht. Indien de gedane voordracht niet overeenstemt met de door de or gedane aanbeveling, kan de or zijn spreekrecht aanwenden om de AVA alsnog van zijn aanbeveling te overtuigen. Ook binnen het structuurregime bestaat de mogelijkheid om met goedkeuring van de RvC en toestemming van de or de benoemingsbevoegdheid bij een

ander orgaan te leggen dan de AVA.[26] Aangezien er dan geen sprake zal zijn van een besluit van de AVA, lijkt de or in dat geval geen spreekrecht toe te komen. De or komt geen spreekrecht toe met betrekking tot schorsing en ontslag van individuele commissarissen van een vennootschap waarop het volledige of het verzwakte structuurregime van toepassing is, nu de bevoegdheid tot het nemen van een dergelijk besluit niet bij de AVA berust. Voor wat betreft schorsing geldt dat een dergelijk besluit wordt genomen door de RvC; de Ondernemingskamer kan het ontslag van een (individuele) commissaris uitspreken.[27]

Verhouding tot de regeling van art. 2:161a BW

De Wet Spreekrecht OR is gestoeld op, maar niet gelijk aan, het spreekrecht van de or in het geval van de collectieve heenzending van de voltallige RvC van een structuurvennootschap. Zo is de sanctie op overtreding van art. 2:161a BW vernietigbaarheid. Daarnaast verschilt ook de termijn van kennisgeving aan de or. Bij het spreekrecht wordt uitgegaan van in beginsel een termijn van 30 dagen voorafgaand aan de datum van oproeping. In art. 2:161a BW wordt uitgegaan van een vaste termijn van 30 dagen voor de vergadering. Bij een beurs-NV betekent dit dat de or pas na de oproeping het spreekrecht kan uitoefenen, aangezien de oproeping bij een beurs-NV 42 dagen voor de dag van de vergadering zal worden gedaan. In het geval van toepassing van het spreekrecht op basis van de Wet Spreekrecht OR moet de or bij een beurs-NV 72 dagen voor de dag van de vergadering worden verzocht zijn spreekrecht uit te oefenen. Dit lijkt ons een voor de praktijk onwerkbare termijn. Samenloop tussen art. 2:161a (het spreekrecht van de or in de AVA ten aanzien van het ontslag van de voltallige RvC bij een structuurvennootschap) en art. 2:144a BW (het spreekrecht van de or in de AVA ten aanzien het ontslag van individuele commissarissen) is ons inziens niet aan de orde. In het geval van toepassing van het structuurregime heeft de AVA niet de bevoegdheid om individuele commissarissen te ontslaan.

De relatie tot de medezeggenschapsregels in de WOR

De onderwerpen waarop het spreekrecht van de or ziet, kunnen ook adviesplichtig zijn op basis van deWOR. Qua timing heeft de bestuurder er baat bij de consultatiedocumentatie dan zo in te richten dat deze zowel het adviestraject als het spreekrecht omvat.[28] Hierbij verdient wel aandacht dat de WOR van toepassing is in de relatie tussen de bestuurder en de or en dat het spreekrecht geldt in de relatie tussen de AVA en de or; de belangen van het bestuur, dat de vennootschap vertegenwoordigt, en de AVA, die de aandeelhouders vertegenwoordigt, zullen niet altijd parallel lopen. Ook kan het bijvoorbeeld zo zijn dat met betrekking tot eenzelfde besluit de cor een spreekrecht heeft en een or een adviesrecht.

Belangrijke bestuursbesluiten

Ten aanzien van de belangrijke bestuursbesluiten als bedoeld in art. 2:107a BW zal een or vaak ook een adviesrecht hebben op grond van art. 25 WOR. Het advies dat de or aan het bestuur uitbrengt, en dat op basis van art. 25 WOR tijdig aan de or gevraagd moet worden, zal als opmaat kunnen dienen voor het in te nemen standpunt van de or in de AVA.

Bezoldigingsbeleid

Het spreekrecht van de or ziet op de vaststelling of wijziging van het bezoldigingsbeleid voor het gehele bestuur. De bezoldiging van een individuele bestuurder wordt aan de hand van dit beleid in beginsel vastgesteld door de AVA. De or heeft op basis van de Wet Spreekrecht OR geen rechten met betrekking tot de vaststelling van de bezoldiging van individuele bestuurders. Dit is vergelijkbaar met het in de WOR gebezigde principe dat de or geen zeggenschap heeft met betrekking tot besluiten van de ondernemer ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden van individuele personen. Hierbij verdient overigens opmerking dat de or ten aanzien van bestuurders (in de zin van de WOR) überhaupt geen rechten met betrekking tot in art. 27 WOR geregelde aangelegenheden heeft nu bestuurders worden geacht niet te behoren tot de groep van ‘in de onderneming werkzame personen’.[29] De or van een vennootschap waar in de regel meer dan 100 personen werkzaam zijn, heeft op basis van art. 31d lid 2 WOR een mogelijkheid de uitwerking van het beloningsbeleid in de praktijk te toetsen en kennis te nemen van de inhoud van de arbeidsvoorwaardelijke regelingen en afspraken met het bestuur en de RvC als groep. Daarnaast geldt voor de NV dat in de jaarrekening gegevens moeten worden opgenomen betreffende de beloning van individuele bestuurders en commissarissen, op basis waarvan de or meer inzicht kan krijgen in hoe het vastgestelde beloningsbeleid op individueel niveau uitwerkt.

[30] Indien de or dit wenselijk acht, kan hij zijn recht tot het verzoeken om een overlegvergadering [31] gebruiken om dit onderwerp nader te bespreken met het bestuur.

Benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders

Bij een voorgenomen besluit tot benoeming of ontslag van een bestuurder, kan de or ook een adviesrecht hebben op grond van art. 30 WOR indien de betreffende bestuurder rechtstreeks de hoogste zeggenschap uitoefent bij de leiding van de arbeid. Dit kan, maar hoeft niet parallel te lopen met een bestuurder in de zin van boek 2 BW.

Conclusie

Alhoewel de wettekst hier en daar zeker duidelijker geformuleerd had kunnen worden, blijkt de bedoeling van de wetgever ons inziens voldoende uit de uitgebreide parlementaire behandeling. Qua termijn voor het vragen van het standpunt en de sancties bij niet-naleving is ons niet duidelijk waarom niet is aangesloten bij het spreekrecht van de or op basis van art. 2:161a BW. Immers, hoewel de termijn voor het vragen van het standpunt op basis van art. 2:161a BW korter is, lijkt dit een voor de praktijk meer werkbare termijn te zijn. Daarnaast is aan het niet-naleven van art. 2:161a BW ten minste een sanctie verbonden. Een or kan zich, gezien het gebrek aan sancties, afvragen wat de toegevoegde waarde is van zijn spreekrecht. Voor de vennootschap geldt dat het spreekrecht belangrijke implicaties voor timing kan hebben. Een en ander combinerend zal wellicht bij ondernemingsovereenkomst of op een case-by-case basis met de or getracht kunnen worden overeen te komen dat de or afziet van dit spreekrecht, eventueel in ruil voor een ander recht. Ook zou men bij overeenkomst een andere invulling aan de te volgen procedure kunnen geven, bijvoorbeeld door aan te sluiten bij de termijn van art. 2:161a BW.

Voetnoot

[1] Mevr. mr. C.W.P. van Ommeren en mevr. mr. D.J.W.M. Kemperink zijn advocaat bij Freshfields Bruckhaus Deringer LLP te Amsterdam.

[2] Art. 2:161a BW.

[3] Wijziging van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in verband met de invoering van een recht voor de ondernemingsraad van naamloze vennootschappen om een standpunt kenbaar te maken ten aanzien van belangrijke bestuursbesluiten en besluiten tot benoeming, schorsing en ontslag van bestuurders en commissarissen, alsmede ten aanzien van het bezoldigingsbeleid, *Kamerstukken II* 2009/10, 31 877, Stb. 2010, 251.

[4] Art. 2:107a lid 3 en 4 BW.

[5] Art. 2:135 lid 2 en 3 BW.

[6] Artt. 2:134a, 2:144a en 2:158 lid 4, laatste drie zinnen BW.

[7] Art. 5a lid 2 WOR.

[8] Art. 2 lid 1 WOR.

[9] Art. 2:158 lid 11 BW.

[10] Zie L.G. Verburg, *Het territoir van de (Nederlandse) ondernemingsraad in het internationale bedrijfsleven*, Deventer: Kluwer 2007, p.180 e.v.

[11] Art. 2:158 lid 11 BW.

[12] Vergelijk ook de regeling in art. 1:10 lid 2 – 5 Wet rol werknemers bij Europese rechtspersonen.

[13] Zie bijvoorbeeld voor een bevestigend antwoord op deze vraag: G. van Solinge en M.P. Nieuwe Weme, *Mr. C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk Recht, 2. Rechtspersonenrecht. Deel II De naamloze en besloten vennootschap*, Deventer: Kluwer 2009, nr. 573, p. 706. Zie voor een ontkennend antwoord bijvoorbeeld: J. Winter, *Van de BV en de NV*, Deventer: Kluwer 2009, p. 424.

[14] *Kamerstukken II* 2009/10, 31 877, nr. 3, p. 13.

[15] Art. 2:153 lid 3 sub b BW.

[16] *Kamerstukken II* 2009/10, 31 877, nr. 3, p. 12.

[17] *Kamerstukken I*, 2009/10, 31 877, nr. E, p. 1 en 2.
[18] *Kamerstukken II*, 2009/10, 31 877, nr. 5, p. 26.
[19] *Kamerstukken I*, 2009/10, 31 877, nr. C, p. 7.
[20] *Kamerstukken I*, 2009/10, 31 877, nr. C, p. 3.
[21] *Kamerstukken II*, 2009/10, 3 877, nr. 5, p. 12.
[22] P.A.M. Witteveen, P.T. Sick en L.C.J. Sprengers, 'Positie van werknemers versus andere stakeholders' in: L.C.J. Sprengers en G.W. van der Voet (red), *De toekomst van de medezeggenschap, Aanbevelingen aan de wetgever* (reeks Vereniging voor Arbeidsrecht nr. 37), Deventer: Kluwer 2009, p.61-62.
[23] Art. 2:155/155a jo. 2:162 BW.
[24] Art. 2:162 BW.
[25] Art. 2:158 lid 5 – 8 BW.
[26] Art. 2:158 lid 12 BW.
[27] Art. 2:161 lid 2 en 3 BW.
[28] Zie ook M. Holtzer, 'Het spreekrecht van de ondernemingsraad van de naamloze vennootschap bij belangrijke besluiten', *Ondernemingsrecht* 2010/ 114, noot 25.
[29] Art. 1 lid 4 WOR.
[30] Art. 2:383c – 2:383e BW.
[31] Zie art. 13 lid 1 WOR.

Copyright © Kluwer 2011 Kluwer Online Research
Dit document is gegenereerd op 06-07-2011
Op dit document zijn de algemene leveringsvoorwaarden van Kluwer van toepassing.